ขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ในรัสเซีย

ปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ได้มาถึงระดับรัฐบาลของรัสเซียแล้ว โดยรองนายกรัฐมนตรี Andrei Belousov ได้จัดประชุมสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งหามาตรการเพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนที่อาจเกิดขึ้นในตลาดคอนเทนเนอร์เนื่องจากมีสายการเดินเรือต่างชาติหลายรายยุติการทำธุรกิจกับรัสเซีย ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงความล่าช้าในการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภค คณะรัฐมนตรีต้องการทราบว่าจะชดเชยความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ได้เมื่อใดและอย่างไร เช่น ใช้มาตรการผ่อนคลายกฎระเบียบและกระตุ้นการผลิตในท้องถิ่น ซึ่งบริษัทโลจิสติกส์ที่ใหญ่ที่สุดระบุว่าขณะนี้รัสเซียมีขีดความสามารถผลิตตู้คอนเทนเนอร์ได้เองประมาณร้อย 1 เท่านั้นจากความต้องการทั้งหมด ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าสามารถจัดซื้อตู้คอนเทนเนอร์ได้จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่อาจต้องใช้เวลานานถึงหกเดือน

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา รองนายกรัฐมนตรี Andrey Belousov จัดประชุมกับธุรกิจต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาด้านโลจิสติกส์ในตลาดภายในประเทศ โดยได้มีการหารือถึงปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์สำหรับการส่งออกและนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค (ยกเว้นผลิตภัณฑ์ที่เน่าเสียง่าย) โดยมีข้อสังเกตว่าสถานการณ์ที่เลวร้ายลงอาจนำไปสู่การหยุดชะงักและเกิดความล่าช้าในการขนส่งสินค้า ดังนั้นจึงสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคำนวณปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ที่ตลาดต้องการและหาทางจัดหามาเพิ่มเติมในกรณีที่เกิดปัญหาการขาดแคลน

ก่อนที่จะมีการคว่ำบาตรต่อรัสเซีย มีตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 20 ฟุต จำนวน 1.5 ล้านตู้ (TEU) หมุนเวียนภายในประเทศเพื่อรองรับการนำเข้าและส่งออกสินค้า โดยจำนวนตู้คอนเทนเนอร์ครึ่งหนึ่งหรือประมาณ 700,000 TEU เป็นของผู้ประกอบการเดินเรือต่างประเทศ ได้แก่ Maersk, MSC, CMA CGM และอื่นๆ ซึ่งในเดือนมีนาคมได้ประกาศระงับการให้บริการขนส่งสินค้ากับรัสเซีย

จากแหล่งข่าวในบริษัทโลจิสติกส์รายใหญ่แห่งหนึ่งกล่าวว่า ปัจจุบันปริมาณการขนส่งสินค้าที่ลดลงหมายความว่าความต้องการตู้คอนเทนเนอร์ที่ตลาดต้องการก็จะลดลงด้วย รัสเซียอาจเกิดภาวะขาดแคลนตู้สินค้าประมาณ 3 – 3.5 แสน TEU ในอนาคตอันใกล้ และหวังว่าสายการเดินเรือต่างชาติที่เลิกทำธุรกิจในรัสเซียจะไม่นำตู้คอนเทนเนอร์ทั้งหมดออกไปนอกประเทศและหวังว่าผู้ประกอบการขนส่งรายใหม่พร้อมตู้คอนเทนเนอร์จะเติมเข้ามาทดแทนบ้าง นอกจากนี้คอนเทนเนอร์บางส่วนก็สามารถจัดซื้อได้จากต่างประเทศและบางส่วนอาจจะมาจากอุตสาหกรรมการผลิตของรัสเซียเองอีกประมาณ 6-12,000 TEU ต่อปีนั่นคือประมาณร้อยละ 1 ของความต้องการของตลาด

Eurosib SPb-Transport Systems (หนึ่งในผู้ให้บริการที่ใหญ่ที่สุดในสหพันธรัฐรัสเซีย) เห็นด้วยกับการประเมินการผลิตในประเทศและมั่นใจว่าการผลิตในประเทศควรเพิ่มขึ้นเป็น 50,000 - 100,000 TEU ต่อปี แต่คงต้องใช้เวลาอีกหลายปี

ในช่วงกลางเดือนเมษายน กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้ารายงานว่าบริษัทที่ผลิตตู้คอนเทนเนอร์สามารถเข้าเกณฑ์มาตรการขอสนับสนุนด้านการเงินของรัฐบาล โดยจะเพิ่มเงินให้สินเชื่อพิเศษแก่วิสาหกิจอุตสาหกรรม

หลักถึงสามเท่าหรือมากถึง 120,000 ล้านรูเบิล เป็นผลให้พอร์ตสินเชื่อจะขยายเป็น 1.5 ล้านล้านรูเบิล

ผู้ผลิตตู้คอนเทนเนอร์รายใหญ่ที่สุดในรัสเซียคือ RM Rail Abakanvagonmash เห็นว่าในสถานการณ์นี้สามารถแก้ไขปัญหาได้ 2 วิธี คือ ซื้อตู้คอนเทนเนอร์จากจีน หรือ เพิ่มกำลังการผลิตภายในประเทศสูงสุด 50,000 TEU เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ โดยบริษัทจะรับหน้าที่ในการผลิตจำนวนนี้ด้วยการสนับสนุนและการรับประกันจากภาครัฐ นอกจากนั้นยังสามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้ภายในหนึ่งปีครึ่งถึงสองปี

Eurosib SPb-Transport Systems ตั้งข้อสังเกตว่าหากตัดสินใจจะซื้อตู้คอนเทนเนอร์จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปริมาณที่รัสเซียต้องการจะต้องใช้เวลานานถึงหกเดือน ดังนั้นการให้เงินอุดหนุนและมาตรการจูงใจสำหรับการผลิตในประเทศน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่า โดยประการแรกที่ควรคำนึงถึงคือจัดหาส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับผลิตคอนเทนเนอร์เนื่องจากต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ รวมทั้งมีมาตรการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับตู้คอนเทนเนอร์ที่ซื้อจากต่างประเทศ

สายการเดินเรือของบริษัทต่างประเทศที่ทะยอยถอนออกและลดกิจกรรมลงในรัสเซียอาจใช้เวลานานถึงสี่เดือน หลังจากนั้นจึงจะเกิดปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ซึ่งจะส่งผลกระทบในแต่ละภูมิภาคจนกว่าปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ใหม่จำนวนมากจะถูกนำมาเติมเต็ม

ที่มา: *Logistical conclusions: the authorities took up the problem of the lack of containers*, by Evgenia Pertseva, iz.ru

---

จากการที่สายการเดินเรือขนาดใหญ่ของโลกที่เป็นธุรกิจของประเทศในสหภาพยุโรป ได้ร่วมคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจรัสเซียด้วยการระงับให้บริการขนส่งสินค้าเข้า-ออกรัสเซีย และสายการเดินเรือเหล่านี้ยังเป็นเจ้าของตู้คอนเทนเนอร์เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้รัสเซียเกิดภาวะขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์เพื่อรองรับการนำเข้า-ส่งออกสินค้า ซึ่งปัญหานี้และเรื่องปรับขึ้นราคาค่าขนส่งหลายเท่าตัวก็เป็นปัญหาเรื้อรังต่อเนื่องมาจากวิกฤตโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อระบบโลจิสติกส์ของโลกแต่เดิมอยู่แล้ว

การส่งออกสินค้าไทยไปยังรัสเซียในปัจจุบันเป็นไปอย่างยากลำบากจากปัญหาการขนส่งสินค้านี้ด้วย ยังไม่นับอุปสรรคจากท่าเรือสำคัญในสหภาพยุโรปห้ามมิให้เรือขนส่งสัญชาติรัสเซียเทียบท่ารวมทั้งไม่ให้บริการเปลี่ยนถ่ายสินค้าเข้า-ออกรัสเซีย อีกทั้งศุลกากรในสหภาพยุโรปก็ตรวจสินค้าอย่างเข้มข้นจนมีตู้สินค้าของรัสเซียตกค้างเพื่อรอการตรวจปล่อยจำนวนมาก

ในเดือนมีนาคม มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียปรับตัวลดลงทันทีร้อยละ 73 โดยคาดว่ามีสินค้าสำคัญหลายรายการจากไทยตกค้างอยู่ระหว่างทางจำนวนมาก และไม่ทราบว่าจะได้ขนส่งจนถึงปลายทางที่รัสเซียได้อย่างไรหรือไม่

ทั้งนี้ยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าปัญหานี้จะยืดเยื้อยาวนานไปถึงเมื่อใด **“การทำการค้ากับรัสเซียในระยะนี้จึงมีความเสี่ยงด้านการขนส่งสินค้าสูงมาก”**